

จดหมายข่าว (E-Newsletter):

The Agricultural Economics Society of Thailand
Under Royal Patronage (AEST)

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2563

ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ กับบทบาทของภาคเกษตรไทย

ที่มา: <https://pixabay.com/th/photos>

โดย ศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เนตยารักษ์¹
รองศาสตราจารย์สมพร อิศวิลานนท์²

ความรู้สึกของผู้คนในวันนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่หรือผู้ประกอบการรายย่อยรวมถึงเกษตรกรในชนบทต่างมีความรู้สึกเหมือนๆ กันว่า “เศรษฐกิจไม่ดี ค่าขายยาก ค่าขายขาดทุน ไม่มีลูกค้า และรวมไปถึงเกษตรกรที่ผลิตสินค้าแล้วขายไม่ออกหรือขายได้ราคาต่ำ ผู้ซื้อมีน้อย” เป็นต้น

ซึ่งภาวะการณดังกล่าวเป็นสถานการณ์ที่เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตในอัตราที่ต่ำและเข้าสู่ภาวะถดถอย มีคำถามว่าในสภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยและตกต่ำอย่างเช่นในปัจจุบันนี้ภาคเกษตรไทยจะเป็นกลไกรองรับและพลิกฟื้นภาวะเศรษฐกิจตกต่ำได้ไหม ในบทความนี้จะนำเสนอถึงเหตุอันนำไปสู่ภาวะถดถอยของเศรษฐกิจไทยและบทบาทของภาคเกษตรในภาวะการณเศรษฐกิจตกต่ำ

¹ ข้าราชการบำนาญ อติตอจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

² นักวิชาการอาวุโส สถาบันคลังสมองของชาติ

ขอขอบคุณคุณวรภัทร จิตรไพศาลศรี ที่ได้จัดเตรียมขึ้นเป็นจดหมายข่าว (e-newsletter)

เหตุแห่งปัญหาเศรษฐกิจไทยตกต่ำ

การชะลอตัวของเศรษฐกิจไทยนั้นได้เริ่มก่อตัวมากกว่าทศวรรษที่ผ่านมา ด้วยอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ถดถอยลงเป็นลำดับและอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี อย่างไรก็ตามแม้จะได้มีความพยายามของภาครัฐในการเร่งลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ฐานเศรษฐกิจใหม่หรือฐานเศรษฐกิจนวัตกรรม แต่ก็พบว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศยังอยู่ในทิศทางขาลง การเกิดวิกฤตภัยแล้ง การระบาดของโรคโควิด 19 และพระราชบัญญัติงบประมาณที่มีความล่าช้าได้ส่งผลให้ต้องปรับลดประมาณการอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจไทยจากร้อยละ 2.5 - 3.0 มาอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1.5 - 2.5³ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ของศูนย์วิจัยของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ⁴ ซึ่งต่างก็ทยอยปรับลดคาดการณ์ การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยไปในทิศทางขาลง ทั้งนี้อาจสรุปถึงสาเหตุที่มีส่วนทำให้เศรษฐกิจเข้าสู่ภาวะตกต่ำได้ดังนี้

ที่มา: <https://www.ptp.or.th/news/643>

1) การส่งออกของไทยที่ชะลอตัวลงเป็นผลจากการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศในกลุ่มอียู (EU) ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีมิติของการแข่งขันทางการค้าที่รุนแรงมากขึ้น ตลอดจนการก้าวไม่ทันกับการเป็นพลวัตของตลาดการค้าโลกของสินค้าไทย รวมถึงกรณีข้อพิพาททางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนซึ่งเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่และสร้างความปั่นป่วนในตลาดการค้าโลกตามมา

2) การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีด้านต่างๆ ทั้งเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการมีนวัตกรรม

ใหม่ๆ เกิดขึ้นทั้งในภาคการผลิตและการตลาดสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไทยเปลี่ยนแปลงตามไม่ทัน ทำให้ศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าส่งออกของไทยลดทอนลงและแข่งขันได้ลดลงในตลาดส่งออก

3) ค่าเงินบาทของไทยที่แข็งค่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเงินสกุลหลักอื่นๆ รวมถึงคู่แข่งทางการค้ายังคงเป็นความเสี่ยงและสร้างความกังวลให้กับภาคธุรกิจการส่งออกและการท่องเที่ยวไม่น้อย แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการอ่อนตัวของค่าเงินบาทลงมาบ้างเล็กน้อยก็ตาม

4) ภาคการท่องเที่ยวซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่สำคัญในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ได้รับผลกระทบอย่างปัจจุบันทันด่วนจากปัญหาการระบาดของไวรัสโควิด-19 (covid-19) ที่เกิดขึ้นในประเทศจีนและแพร่กระจายไปยังภูมิภาคต่างๆ นับจากปลายเดือนมกราคมที่ผ่านมาส่งผลให้ supply chain ของธุรกิจการท่องเที่ยวต้องหยุดชะงักหรือหดตัวลง กระแสเงินไหลเวียนที่เกิดจากการใช้จ่ายในธุรกิจการท่องเที่ยวได้หดหายไปอย่างมาก

5) การพัฒนาทุนมนุษย์ (human capital) ของไทยยังตามไม่ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีระดับการออมของครัวเรือนต่ำ และครัวเรือนมีหนี้สินขยายตัว รวมถึงปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุของประชากรไทยซึ่งมีผู้สูงอายุในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนแรงงาน

6) การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลในช่วงเวลาที่ผ่านมา แม้จะได้มีนโยบายกระตุ้นการบริโภค และการลงทุนในด้านต่างๆ รวมถึงความพยายามในการปรับโครงสร้างของฐานเศรษฐกิจภาคการเกษตรให้ไปสู่การใช้นวัตกรรมในการเพิ่มคุณค่าและมูลค่า แต่ในภาคปฏิบัติยังมีข้อจำกัดในการดำเนินงานตามนโยบายและสร้างการเปลี่ยนแปลงได้ช้าไม่ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป อีกทั้งยังมีช่องว่างของการกระจายรายได้ระหว่างกลุ่มคนชนบทและกลุ่มคนเมืองอยู่มาก

7) ปัญหาการเมืองภายในประเทศ ซึ่งยังอยู่ในภาวะที่มีความแตกแยกความคิดทางการเมือง ความมีเสถียรภาพของรัฐบาลยังอยู่ในระดับต่ำ รวมถึงความล่าช้าในพระราชบัญญัติงบประมาณปี 2563

³ NESD Economic Report

⁴ เช่น ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจธนาคารไทยพาณิชย์ได้ปรับลดการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยจากร้อยละ 2.7 เหลือ 2.1 เป็นต้น

ในช่วงสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำคนส่วนมากจะไม่มีเงิน ขาดรายได้ ไม่มีกำลังซื้อ ถึงแม้จะผลิตสินค้าออกมาขายแต่ การหมุนเวียนสินค้ามีน้อย ระบายสินค้าได้จำกัด ทำให้มี รายได้จากการค้าขายและการประกอบธุรกิจลดน้อยลง ดังนั้นการมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจึงมีความจำเป็น เพื่อ ผลักดันให้เกิดการขยายตัวของการใช้จ่ายมวลรวม หรือเพิ่ม อุปสงค์มวลรวม โดยเพิ่มให้เกิดกำลังซื้อและสร้างการใช้จ่าย ในการซื้อสินค้าและบริการของประชาชน รวมถึงการกระตุ้น ให้เกิดการลงทุนใหม่ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดความต้องการเพิ่มขึ้นในปัจจัยการผลิต การจ้างงาน ผลักดันให้การไหลเวียนของสินค้าและบริการขยายตัว เพิ่ม การหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ เมื่อเศรษฐกิจสามารถ ขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็จะทำให้ เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นและหลุดพ้นจาก ภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจตามมา

บทบาทภาคเกษตรในภาวะการฟื้นเศรษฐกิจตกต่ำ

แม้ว่าภาคการเกษตรในเศรษฐกิจไทยจะมีสัดส่วนเพียง ประมาณหนึ่งในสิบของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ แต่ ในอดีตภาคการเกษตรนั้นเป็นภาคส่วนที่สำคัญในการรองรับ วิกฤตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในช่วงของการเกิดวิกฤตต้ม ยำกุ้ง หรือในช่วงปลายปี 2539 ต่อเนื่องถึงปี 2541 ที่ ประเทศไทยเกิดปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเกิดการ เก็งกำไรค่าเงินขึ้นบาท และทำให้ต้องลดค่าเงินบาทลงอย่าง มาก ส่งผลต่อการล้มละลายของธุรกิจภาคเอกชนจำนวน มาก ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ในช่วงนั้น เศรษฐกิจภาคการเกษตรเกือบจะเป็นภาค เศรษฐกิจเดียวที่รองรับกับภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นได้ดี และเป็น จักรกลในการหนุนเสริมให้เกิดการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของ ประเทศได้อย่างรวดเร็ว ตามมา

การที่เศรษฐกิจภาคเกษตรในขณะนั้นสามารถช่วยรองรับ และบรรเทาผลกระทบจากความตกต่ำทางเศรษฐกิจไทย โดยรวมได้ก็ด้วยเหตุผลอย่างน้อย 6 ประการคือ (1) ในช่วง เวลานั้นผลผลิตทางภาคเกษตรดีมากเกือบทุกชนิด โดยเฉพาะสินค้าเกษตรสำคัญๆ ได้แก่ ข้าว ไม้ได้รับ ผลกระทบจากสภาวะฝนแล้งหรือน้ำท่วม

ที่มา: <https://pixabay.com/th>, <https://www.thaigreenagro.com/>

(2) หลังจากที่ได้มีการปรับเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ระหว่างประเทศจากอัตราคงที่เป็นเปลี่ยนแปลงได้เสรี ทำให้ ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงมาก ราคาสินค้าเกษตรส่งออกใน สายตาของผู้ซื้อต่างประเทศถูกลงมาก ทำให้สามารถส่งออก ได้อย่างมาก ทำให้ได้รับเงินตราต่างประเทศเข้ามาและ ดุลการค้าขาดดุลน้อยลง (3) ในขณะเดียวกันเมื่อส่งสินค้า เกษตรออกได้มาก ทำให้ราคาภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะราคาข้าว เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไปด้วย ช่วย ชดเชยและบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากสภาวะเศรษฐกิจ โดยรวมตกต่ำ (4) เมื่อเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ก็นำไปใช้ ใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการจากภาคอุตสาหกรรม และภาค เศรษฐกิจอื่นๆ ทำให้สินค้าขายได้ ปริมาณสินค้าที่ค้างสต็อก ลดลงและหมดไป จนทำให้เริ่มการผลิตใหม่ เริ่มซื้อวัตถุดิบ และจ้างงาน การค้าการขายเริ่มฟื้นตัว เศรษฐกิจไทยโดยรวม เริ่มกระเตื้องขึ้นหรือเริ่มฟื้นตัว (5) ในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ มีการปลดคนงาน ทำให้มีการว่างงานจำนวนมาก ซึ่งแรงงาน เหล่านี้ส่วนใหญ่อพยพเคลื่อนย้ายมาจากภาคเกษตรก็ได้ อพยพเคลื่อนย้ายกลับไปอยู่กับญาติพี่น้องในภาคเกษตร ทำ ให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ โดยไม่ต้องร่อนเร่มากนัก ซึ่งถ้า หากภาคเกษตรไม่สามารถรองรับผู้ว่างงานเหล่านี้ คงจะ เดือดร้อนอดอยากแสนสาหัส และอาจเกิดปัญหาสังคม อาชญากรรมมากมายตามมา (6) สินค้าเกษตรโดยเฉพาะ ประเภทอาหาร เป็นสินค้าจำเป็นในการมีชีวิตอยู่ ในช่วง เศรษฐกิจตกต่ำบุคคลที่มีรายได้น้อยลง หรือไม่มีรายได้ แต่ก็ มีความจำเป็นต้องซื้ออาหารบริโภค โดยลดรายจ่ายส่วนอื่น หรือนำเงินออม หรือกู้หนี้ยืมสินมาซื้ออาหารบริโภค เพื่อการ มีชีวิตรอด ไม่ยอมอดตาย จึงปรากฏว่าในช่วงเศรษฐกิจ ตกต่ำ บุคคลมีรายได้ลดน้อยลง แต่ค่าใช้จ่ายประเภทอาหาร จะลดลงไม่มาก นั่นก็คือสินค้าเกษตร โดยเฉพาะประเภท อาหาร ยังคงขายดีทั้งในประเทศและส่งออกหรือใน ตลาดโลก

ประเทศไทยในวันนี้มีองค์ประกอบของภาคเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปมากจากเมื่อ 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งนอกจากจะมีภาคการท่องเที่ยวที่เข้ามามีบทบาทสำคัญแล้ว เศรษฐกิจของประเทศได้ปรับไปสู่การมีโครงสร้างของเศรษฐกิจนอกภาคเกษตรที่มีสัดส่วนมากขึ้น สำหรับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในภาวะปัจจุบันนี้ หากถามว่าบทบาทของภาคเกษตรจะรองรับและเอื้อต่อการฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจตกต่ำได้มากน้อยอย่างไรนั้น คงจะตอบได้ว่าภาคเกษตรยังเป็นแหล่งสำคัญที่สนับสนุนสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้กับคนในชาติ และยังสร้างผลผลิตส่วนเกินอยู่เป็นจำนวนมาก รวมถึงการเป็นแหล่งรองรับแรงงานจากเมืองสู่ชนบทได้อย่างดี แต่การที่จะใช้ภาคเกษตรจะเป็นหนึ่งในกลไกเพื่อพลิกฟื้นให้เศรษฐกิจไทยหลุดพ้นจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเหมือนเมื่อครั้งเกิดวิกฤตต้มยำกุ้ง นั้นคงจะเป็นไปได้ยากด้วยเหตุผลดังนี้

1) สถานการณ์ของประเทศไทยในวันนี้อยู่ในภาวะที่มีเงินทุนสำรองของประเทศอยู่ในระดับสูงและอยู่ในช่วงเงินบาทที่แข็งค่าเมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินหลักสำคัญๆ ซึ่งต่างไปจากวิกฤตต้มยำกุ้งที่มีค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลงอย่างมาก เงินบาทที่แข็งค่าทำให้ราคาสินค้าเกษตรในสายตาของผู้ซื้อในต่างประเทศในเชิงเปรียบเทียบกับคู่แข่งทางการค้าอยู่ในระดับสูง และมีผลต่อการชะลอตัวในการส่งออกสินค้าเกษตร รวมถึงส่งผลกระทบต่อราคาที่พักสินค้าเศรษฐกิจหลักที่เกษตรกรจะได้รับตามมา

2) ภาคเกษตรของไทยในวันนี้มีความอ่อนแอและเปราะบางกว่าในอดีตมาก อันเนื่องจากการก้าวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เกษตรกรเข้าสู่ภาวะสูงวัย และก้าวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี อีกทั้งความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรไทยได้ถดถอยลงไปมาก มีต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจสำคัญอยู่ในระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นข้าว ยางพารา และพืชเศรษฐกิจอื่นๆ และเมื่อผนวกกับแรงกดดันด้านราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำ ย่อมทำให้เกษตรกรมีส่วนต่างจากการผลิตสินค้าน้อยและไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ อีกทั้งรูปแบบของตลาดสินค้าเกษตรที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่ผู้ผลิตเป็นแรงขับเคลื่อนไปสู่ผู้บริโภค มาสู่การที่ผู้บริโภคเป็นแรงขับเคลื่อนความต้องการมาสู่ผู้ผลิต รวมถึงกฎกติกาทาง

การค้าใหม่ๆ ที่เป็นข้อกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (non-tariff barrier) ที่มีความเป็นพลวัตมากขึ้น โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับมาตรฐาน คุณภาพและความปลอดภัยในสินค้า รูปแบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรไทยส่วนมากยังตามไม่ทันและไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบของความต้องการของผู้บริโภคและรูปแบบทางการค้าที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดข้อจำกัดในสินค้าที่ผลิตได้ ทำให้โอกาสที่ภาคเกษตรจะเป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเหมือนเมื่อเหตุการณ์เศรษฐกิจตกต่ำในอดีตคงเป็นไปได้ยากลำบาก เพราะสินค้าเกษตรส่วนใหญ่มีระดับความสามารถในการแข่งขันที่ลดลงไปมาก

3) ภาวะภัยแล้งในปัจจุบันได้ส่งผลให้ผลผลิตทางเกษตรเสียหาย สินค้าเกษตรหลายชนิดมีอุปทานผลผลิตที่ลดลงมาก เช่น ข้าวเปลือกนาปรัง อ้อยโรงงาน ปาล์ม น้ำมัน ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรในระดับครัวเรือนและขาดกำลังซื้อตามมา รวมถึงการขยายตัวของภาวะหนี้สินที่เกิดจากความแปรปรวนของผลผลิตจากภัยแล้ง

4) สินค้า เช่น ข้าว ยางพารา ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรส่งออกของประเทศ เกิดวิกฤตตกต่ำทางด้านราคา เพราะมีการแข่งขันในตลาดโลกที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น ราคาที่ตกต่ำส่งผลต่อกำลังซื้อของเกษตรกรและกลุ่มประชากรรากหญ้าซึ่งเป็นการกำลังซื้อที่สำคัญ ทำให้ธุรกิจในชนบทเชิงซิมและไม่สามารถจะเป็นกำลังปลูกให้เศรษฐกิจโดยรวมขับเคลื่อนไปได้ อีกทั้งการสร้างรายได้จากการส่งออกในสินค้านี้ดังกล่าวก็อยู่ในภาวะที่หดตัวลง

5) การระบาดของโรคโควิด-19 ที่แพร่กระจายจากจีนไปยังภูมิภาคต่างๆ นอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวจากจีนและจากภูมิภาคอื่นๆ ของโลก ได้หดตัวลงอย่างมากแล้ว ยังทำให้เกิดการหดตัวของความต้องการสินค้าเกษตรที่เป็นวัตถุดิบในผลิตภัณฑ์อาหาร ป้อนให้กับภาคธุรกิจท่องเที่ยวตามมารวมถึงสร้างผลกระทบต่ออุปทานการส่งออกสินค้าเกษตรหลายชนิด โดยเฉพาะการส่งออกผลไม้หลายชนิดที่จีนเป็นผู้นำเข้าสำคัญในตลาดส่งออกของไทย ตามมาอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งลงทุนปฏิรูปภาคการเกษตรเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันในภาคการผลิตและการค้า ทั้งนี้ควรเร่งปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด จากฐานการผลิตแบบดั้งเดิมให้ก้าวไปสู่ฐานการผลิตใหม่ที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเพื่อเพิ่มทั้งคุณค่าและมูลค่าให้กับผลผลิต การลงทุนเพื่อปรับระบบโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้านอุปสงค์และการแข่งขันในตลาดการค้าโลกที่รุนแรงยิ่งขึ้น พร้อมๆ กับการปรับโครงสร้างในระดับไร่นาเพื่อให้เกษตรกรเข้าใจในความต้องการของตลาดสมัยใหม่ที่มีคำนึงถึง มาตรฐาน คุณภาพ ความปลอดภัย ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ที่ประหยัดต้นทุน สร้างคุณค่าและมูลค่า ตลอดจนการสนับสนุนการลงทุนเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ กระจายไปตามแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั่วประเทศ เพราะหากมีแหล่งน้ำจะสามารถเลือกผลิตสินค้าเกษตรได้หลากหลายชนิดตามความต้องการของตลาด สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้ตลอด ทั้งปี ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยที่ดิน เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตรที่เป็นทรัพย์สินถาวรได้มากยิ่งขึ้น การลงทุนดังกล่าว ยังจะเป็นการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับเกษตรกร และปรับภาคการเกษตรไทยให้เป็นแหล่งผลิตอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารส่งออกที่สำคัญของโลกอย่างยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต

